

energiavirasto
energimyndigheten

Tämä on Energiaviraston sähköisesti allekirjoittama asiakirja.

Detta är ett dokument som har signerats elektroniskt av Energimyndigheten.

This is a document that has been electronically signed by the Energy Authority.

Asiakirjan päivämäärä on: 02.09.2022

Dokumentet är daterat: 02.09.2022

The document is dated: 02.09.2022

Esittelijä / Föredragande / Referendary

Nimi / Namn / Name: Olli Taipale

Pvm / Datum / Date: 02.09.2022

Ratkaisija / Beslutsfattare / Decision-maker

Nimi / Namn / Name: Simo Nurmi

Pvm / Datum / Date: 02.09.2022

Tämä asiakirja koostuu seuraavista osista:

- Kansilehti (tämä sivu)
- Alkuperäinen asiakirja tai alkuperäiset asiakirjat [Allekirjoitettu asiakirja alkaa seuraavalta sivulta. >](#)

Detta dokument består av följande delar:

- Titelblad (denna sida)
- Originaldokument [Det signerade dokumentet börjar på nästa sida. >](#)

This document contains:

- Front page (this page)
- The original document(s) [The signed document follows on the next page >](#)

Fingrid Oyj
PL 503
00101 Helsinki

Fingrid Oyj:n ehdotus manuaalisen taajuudenpalautusreservin säätösähkömarkkinan tekniseksi hintarajaksi

Asianosainen

Fingrid Oyj

Vireilletulo

15.3.2022

Ratkaisu

Energiavirasto vahvistaa Fingrid Oyj:n noudatettavaksi manuaalisen taajuudenpalautusreservin säätösähkömarkkinan teknisen hintarajan +/- 10 000 €/MWh tämän päätöksen liitteenä olevien ehtojen mukaisesti (liite 2). Hintarajaa on sovellettava viimeistään 1.11.2022 alkaen.

Energiavirasto kumoaa tällä päätöksellä päätöksessään 2945/433/2020 asetetun veloitteen toteuttaa kaikki tarpeelliset toimenpiteet voimassa olevan 5000 €/MWh hintakaton poistamiseksi 29.9.2022 mennessä.

Päätös on voimassa toistaiseksi.

Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Selostus asiasta

Fingrid Oyj (jäljempänä myös Fingrid) pyysi 23.12.2020 Energiavirastoa vahvistamaan ehdotuksensa Komission asetuksen (EU)2017/2195 sähköjärjestelmän tasehallintaa koskevista suuntaviivoista (jäljempänä myös tasehallinnan suuntaviivat) artiklan 18 mukaisesti reservipalveluntarjoajia koskeviksi reservipalveluntarjoajia ja tasevastaavia koskeviksi ehdoiksi ja edellytyksiksi. Ehdotukseen sisältyi myös ehto manuaalisen taajuuden palautusreservin säätösähkömarkkinan hintakatosta, joka ehdotuksen mukaan oli 5000 €/MWh. Energiavirasto pyysi Fingridiä muuttamaan ehtoa siten, että se täyttää Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/943 sähkön sisämarkkinoista (jäljempänä sisämarkkina-asetus) artiklan 10 vaatimuksia. Koska Fingrid piti ehdotuksensa entisellään eikä Energiavirasto katsonut sillä olevan edellytyksiä itse ehdottaa teknistä hintarajaa markkinalle, Energiavirasto velvoitti päätöksessään dnro 2945/433/2020 Fingridiä ryhtymään

toimenpiteisiin esittämänsä 5000 €/MWh hintakaton poistamiseksi 29.9.2022 mennessä. Fingrid valitti Energiaviraston päätöksestä markkinaoikeuteen, jossa prosessi on edelleen kesken.

Fingrid toimitti 15.3.2022 Energiavirastolle vahvistettavaksi tasehallinnan suunta- viivojen artiklan 18 mukaisiksi reservipalveluntarjoajia koskeviksi ehdoiksi ja edellytyksiksi. Vahvistettava kokonaisuus käsitti kahdet erilliset ehdot ja edellytykset manuaalisen taajuuden palautusreservin (mFRR) toimittajalle. Ensimmäiset ehdot koskivat säätökapasiteettimarkkinoiden säätökapasiteetin pienemmän tarjouskoon muutosta (jäljempänä pienemmän tarjouskoon mFRR -ehdot) ja toiset säätökapasiteettimarkkinan laajemmassa muutoksessa sovellettavia ehtoja (jäljempänä myös säätökapasiteettimarkkinan muutos mFRR-ehdot). Fingrid oli kuullut ehdoista ja edellytyksistä markkinatoimijoita ajalla 8.2 – 7.3.2022.

Fingridin 15.3.2022 toimittamaan ehtopakettiin sisältyi muun ohella ehdotus uudesta säätökapasiteettimarkkinan tarjouskoosta, jota oli ehdotuksen mukaan tarkoitus soveltaa jo toukokuussa 2022. Myöhemmin Fingrid päivitti ehdotustaan 27.4.2022 muuttamalla, siten, että uuden säätösähkömarkkinoiden teknisen hintarajan soveltaminen aloitetaan 1.11.2022 klo 01:00 (EET). Oikaisun liitteenä Energiavirastolle toimitettiin päivitettyversio ehdoista ja edellytyksistä. Toimitetut ehdot koskivat säätökapasiteettimarkkinoiden säätökapasiteetin pienemmän tarjouskoon muutosta sekä tasesähkön teknistä hintarajaa (jäljempänä myös hintaraja mFRR -ehdot).

Energiavirasto järjesti 15.3.2022 jätetystä ehdotuksesta julkisen kuulemisen 24.3.2022 – 19.4.2022. Energiavirastoon tuli kuulemisen perusteella kaksi lausuntoa.

Energiavirasto toimitti Fingridille 28.6.2022 selvityspyynnön, johon Energiavirasto asetti määräpäivän 29.7.2022. Fingrid vastasi selvityspyyntöön määräajassa 7.7.2022. Energiavirasto käsittelee tässä päätöksessä vain teknisen hintakaton asettamisen ja käsittelee tulevassa päätöksessä manuaalisen taajuuden palautusreservin kapasiteettimarkkinoita koskevan uudistuksen.

Energiaviraston kuulemisen lausunnot

Energiaviraston julkisessa kuulemisessa tuli kaksi lausuntoa liittyen tasesähkön teknisen hintakaton asettamiseen. Lausunnot antoivat UPM Energy ja Suomen sähkökäyttäjät.

UPM pyysi lausunnossaan harkitsemaan uuden säätösähkömarkkinana hintarajan asettamisen käyttöönottoa jo ennen ehdotuksessa ehdotettua 1.12.2022 päivämäärää. Edellytyksinä nähtiin kuitenkin tärkeänä riittävän aikainen tiedottaminen, jotta muutoksiin voidaan varautua.

Suomen sähkökäyttäjät ry lausui hintarajojen tarpeellisuudesta yleisesti, pitää esitettyjä enimmäis- ja vähimmäishintarajoja perusteltuina sekä näkee hintarajojen korjaavan epäloogisuuksia markkinoiden välillä.

Energiaviraston selvityspyyntö

Energiavirasto toimitti Fingridille 28.6.2022 selvityspyynnön, jossa Fingridille varattiin mahdollisuus tutustua Energiavirastolle toimitettuihin lausuntoihin sekä antaa niistä omat näkemyksensä sekä täydentää toimitettuja ehtoja.

Selvityspyynnössä Energiavirasto pyysi Fingridiltä perusteluja ehdottomalleen tekniselle hintarajalle. Erityisesti Energiavirasto halusi perustelut sille, miksi ehdotettu hintaraja poikkesi Euroopan unionin energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston, (jäljempänä ACERin), päätöksellään 03/2022 vahvistamasta enimmäis- ja vähimmäishintarajasta 15 000 €/MWh.

Selvityspyynnössä Fingridille asetettiin määräpäivä toimittaa vastauksensa Energiavirastolle 29.7.2022 mennessä. Fingrid toimitti vastauksensa määräajassa 7.7.2022.

Fingridin vastaus selvityspyyntöön

Fingrid toimitti lausuntonsa Energiavirastolle 7.7.2022 määräajassa. Lausunnonsaan Fingrid totesi seuraavaa:

”ACERin päätös (03/2022) koskee yhteisillä eurooppalaisilla markkinapaikoilla sovellettavia hintarajoja. Päätöksen asettamat hintarajat $\pm 15\,000$ €/MWh asettuvat päivänsisäisten markkinoiden hintarajojen ($\pm 10\,000$ €/MWh) ja korkeimman jäsenvaltioissa sovellettavan VoLLin (22 940 €/MWh) välille. Fingridin ehdotuksessa on kyse siirtymävaiheen hintarajoista, jotka ovat yhdenmukaisia pohjoismaisten säätösähkömarkkinoiden hintarajojen kanssa ja joita sovelletaan ennen liittymistä yhteiselle eurooppalaiselle markkinapaikalle, jota edellä mainittu ACERin päätös koskee.

Fingrid on yhdessä muiden pohjoismaisten kantaverkkoyhtiöiden kanssa arvioinut kattohinnan nostoa olemassa olevasta 5 000 €/MWh uudelle tasolle. Selvitystyö on ollut käynnissä syksyn 2021 alusta, jolloin ACERilta ei ollut vielä tullut päätöstä väliaikaisista enimmäis- ja vähimmäishintarajoista 15 000 €/MWh osalta. Selvityksessä otettiin kuitenkin huomioon ACERille lähetetyssä ehdotuksessa olleet $\pm 15\,000$ €/MWh hintarajat $\pm 10\,000$ €/MWh lisäksi. Kattohintatarkastelussa on otettu huomioon pohjoismaisten säätösähkömarkkinoiden rakenne, säätösähkö- ja päivänsisäisten markkinoiden hintatasot, tulevat muutokset pohjoismaiselle säätösähkömarkkinalle ennen siirtymistä eurooppalaiselle energiamarkkina-alustalle (MARI), kansalliset toimittamatta jääneen sähkön arvot (VoLL) ja ACERin lokakuussa 2021 julkaisema ”Annual Report on the Results of Monitoring the Internal Electricity and Natural Gas Markets in 2020 ” sekä vaikutukset markkinatoimijoihin.

ACERin julkaiseman raportin perusteella olemassa olevat säätösähkön hintarajat eivät ole olleet rajoittavia Pohjoismaissa vuonna 2020, arviointijakson aikana pohjoismaisilla säätösähkömarkkinoilla saavutettiin 5 000 €/MWh hintaraja 26.11.2021. On kuitenkin huomioitava, että yksittäisten tuntien korkeat hinnat (hintakattoon asti) eivät automaattisesti tarkoita sitä, että hintarajat olisivat rajoittavia pidemmällä aikavälillä.

Arvioinnissa tutkittiin päivänsisäisillä markkinoilla realisoituneita hintoja kattohintatilanteissa ja todettiin, että päivänsisäisten markkinoiden hinnat ovat olleet merkittävästi alemmalla tasolla kuin säätösähkömarkkinoiden toteutuneet hinnat, eikä päivänsisäisillä markkinoilla hinnat ole kohonneet yli säätösähkömarkkinoiden kattohinnan, vaikka tämä olisi ollut mahdollista korkeammasta hintarajasta johtuen.

Pohjoismaisille säätösähkömarkkinoille otetaan vuoden 2023 aikana käyttöön uusi manuaalisen taajuuden palautusreservin (mFRR) energiamarkkina-alusta, jossa tarjoukset aktivoidaan automaattisesti tarvittavan säätövolyymin perusteella. Kyseessä on uusi toimintamalli niin markkinatoimijoille kuin TSO:illekin ja osapuolille on annettava riittävästi aikaa sopeuttaa toimintaansa muuttuneeseen tilanteeseen. Käyttööntovoiheeseen sisältyy riski, etteivät markkinat toimi kaikilta osin odotetun kaltaisesti ja säätöelektroniikan hinnat voivat nousta perusteetta yli todellisen hintatason. Fingridin ehdottamalla kattohinnalla voidaan estää markkinatoimijoiden kustannusten ja vakuuksien nousu kohtuuttomaksi teknisistä syistä, ei markkinatilanteesta, johtuen.

Hintarajaa tutkittaessa on otettu myös huomioon markkinahintojen kehitys tässä maailmanpoliittisessa tilanteessa ja huomioitu toimijoiden huoli mahdollisesta hintojen nousemisesta kohtuuttomalle tasolle ja siten vaikuttaen heidän toimintakykyynsä markkinoilla. Tämänhetkisessä tilanteessa on markkinoiden kannalta vastuullisempaa, että hintarajojen tarkastellaan kriittisesti ja muutoksia toteutetaan hallitusti. Lisäksi sähkön toimitusvarmuuden näkökulmasta yhteisten pohjoismaisten markkinoiden merkitys on nykyisessä erittäin poikkeuksellisessa markkinatilanteessa vielä entisestään korostunut. Fingridin ehtomuutoksien sidosryhmäkuulemisessa (8.2 – 7.3.2022) markkinatoimijat puolsivat Fingridin ehdotusta uusista hintarajoista.

Fingridin ehdotus perustuu Pohjoismaissa sovellettaviin VoLLeihin ja päivänsisäisten markkinoiden hintarajoihin, joista korkeimmat arvot ovat Suomessa ja Ruotsissa määritellyt VoLLit. Suomessa Energiavirasto on määritellyt VoLLiksi 8 000 €/MWh. Tämän voi ajatella asettavan rajan sille, kuinka paljon TSO:n tulisi enintään maksaa tasehallinnan tarpeisiin hankkimistaan resursseista. Jos TSO veloitetaan hankkimaan resursseja VoLLia korkeammalla hinnalla, niin se voi johtaa hinnoittelun tehottomuuteen, sillä iso osa joustamattomasta kulutuksesta voi joutua maksamaan tasepoikkeamasta korkeampaa hintaa kuin mikä on heidän maksuhalukkuutensa VoLLin perusteella. Ottaen kuitenkin huomioon päivänsisäisten markkinoiden voimassa olevat hintarajat, pohjoismaisilla säätösähkömarkkinoilla on perusteltua soveltaa jonkin verran VoLLia korkeampaa hintarajaa, jotta kannusteet resursien tarjoamiseen eri markkinaaikajaksoille eivät vääristy.

Yllä mainittujen kohtien perusteella Fingrid on yhdessä muiden pohjoismaisten TSO:iden kanssa tullut lopputulemaan, että $\pm 10\,000$ €/MWh hintaraja on pohjoismaisille säätösähkömarkkinoille oikea tässä markkinatilanteessa ja korotus $\pm 15\,000$ €/MWh kattohintaan otetaan käyttöön, kun siirrytään eurooppalaiselle mFRR energiamarkkinaalustalle.”

Energiaviraston toimivalta

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/72/EY 35 artiklan mukaan kunkin jäsenvaltion on nimettävä yksi kansallinen sääntelyviranomaisen kansallisella tasolla.

Lain Energiavirastosta (870/2013) 1 §:n 2 momentin mukaan Energiavirasto hoitaa kansalliselle sääntelyviranomaiselle kuuluvat tehtävät, joista säädetään:

3) sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/54/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/72/EY, jäljempänä sähkömarkkinadirektiivi, nojalla annetuissa, suuntaviivoja koskevissa komission asetuksissa tai päätöksissä.

Euroopan Komission sähköjärjestelmän tasehallintaa koskevista suuntaviivoista antaman asetus (Guideline on Electricity Balancing, COMMISSION REGULATION (EU) 2017/2195), jäljempänä Tasehallinnan suuntaviivat on lain Energiavirastosta (870/2013) 1 §:n 2 momentin kolmanteen kohtaan perustuvaa sääntelyä.

Valvontalain 10 §:n kohdan 6 mukaisesti Energiaviraston tulee päätöksellään vahvistaa järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan noudatettavaksi järjestelmävastuun piiriin kuuluvien palvelujen ehdot sekä menetelmät palveluista perittävien maksujen määrittämiseksi ennen niiden käyttöönottamista.

Asiaan liittyvä lainsäädäntö, oikeuskäytäntö, mietinnöt ja raportit

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/943 sähkön sisämarkkinoista (jäljempänä sisämarkkina-asetus)

Artiklan 10(1) mukaan sähkön tukkuhinnalla ei saa olla ylä- eikä alarajaa. Tätä säännöstä sovelletaan muun muassa tarjousten tekemiseen ja selvitykseen kaikilla aikaväleillä, ja se koskee myös tasesähkön hintoja ja tasepoikkeamahintoja. Tämä ei kuitenkaan vaikuta teknisiin hintarajoihin, joita voidaan soveltaa tasehallinnan aikavälillä sekä vuorokautisilla ja päivänsisäisillä aikaväleillä 2 kohdan mukaisesti.

Artiklan 10(2) mukaan nimitetyt sähkömarkkinaoperaattorit voivat soveltaa yhdenmukaistettuja rajoja enimmäis- ja vähimmäiselvityshintoihin vuorokautisilla ja päivänsisäisillä aikaväleillä. Näiden rajojen on oltava riittävän korkeita, jotta ne eivät tarpeettomasti rajoita kauppaa, ne on yhdenmukaistettava sisämarkkinoilla, ja niissä on otettava huomioon toimittamatta jääneen sähkön enimmäisarvo. Nimitettyjen markkinaoperaattoreiden on otettava käyttöön avoin mekanismi tarjousten teknisten rajojen mukauttamiseksi automaattisesti hyvissä ajoin, jos on odotettava, että asetetut rajat saavutetaan. Mukautettuja korkeampia rajoja sovelletaan siihen saakka, että tämän mekanismin mukaiset lisäkorotukset ovat tarpeen.

Euroopan Komission sähköjärjestelmän tasehallintaa koskevista suuntaviivoista antaman asetus ((Guideline on Electricity Balancing, COMMISSION REGULATION (EU) 2017/2195), jäljempänä Tasehallinnan suuntaviivat)

Tasehallinnan suuntaviivojen artiklan 5(4) mukaan seuraavia ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä koskeville ehdotuksille tarvitaan kunkin asianomaisen jäsenvaltion kunkin sääntelyviranomaisen tapauskohtainen hyväksyntä:

c) 18 artiklan mukaiset tasehallintaan liittyvät ehdot ja edellytykset.

Tasehallinnan suuntaviivojen artiklan 10 mukaan ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä tai niiden muutoksia koskevien ehdotusten toimittamisesta tämän asetuksen mukaisesti vastaavien siirtoverkonhaltijoiden on kuultava sidosryhmiä, kunkin jäsenvaltion asianomaiset viranomaiset mukaan luettuina, ehtoja ja edellytyksiä tai menetelmiä koskevista ehdotusluonnoksista ja muista täytäntöönpanotoimenpiteistä vähintään yhden kuukauden ajan.

Tasehallinnan suuntaviivojen artiklan 14(1) mukaan kukin siirtoverkonhaltija vastaa tasepalvelujen hankinnasta tasepalvelun tarjoajilta käyttövarmuuden takaamiseksi.

Tasehallinnan suuntaviivojen artiklan 18(1) mukaan kyseessä olevan jäsenvaltion siirtoverkonhaltijoiden on laadittava viimeistään kuuden kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta jäsenvaltion kaikkien suunnittelualueiden osalta ehdotus a) tasepalvelun tarjoajia koskevista ehdoista ja edellytyksistä; b) tasevastaavia koskevista ehdoista ja edellytyksistä.

Jos taajuudensäätöalue koostuu kahdesta tai useammasta siirtoverkonhaltijasta, kyseisen taajuudensäätöalueen kaikki siirtoverkonhaltijat voivat laatia yhteisen ehdotuksen saatuaan tälle asianomaisten sääntelyviranomaisten hyväksynnän.

Artiklan 18(3) mukaan laatiessaan ehdotuksia tasepalvelun tarjoajia ja tasevastaavia koskevista ehdoista ja edellytyksistä kunkin siirtoverkonhaltijan on a) koordinoitava toimintaansa sellaisten siirtoverkonhaltijoiden ja jakeluverkonhaltijoiden kanssa, joihin kyseiset ehdot ja edellytykset voivat vaikuttaa; b) noudatettava 19, 20, 21 ja 22 artiklan mukaisia puitteita, jotka koskevat tasesähkön vaihdon ja epätasapainon netotusprosessin eurooppalaisten kauppapaikkojen perustamista; c) otettava muut jakeluverkonhaltijat ja muut sidosryhmät mukaan ehdotuksen laatimiseen ja otettava huomioon niiden näkökannat, sanotun kuitenkin rajoittamatta 10 artiklan mukaista julkista kuulemistä.

Tasehallinnan suuntaviivojen artiklan 18(4) mukaan tasepalvelujen tarjoajia koskevissa ehdoissa ja edellytyksissä on a) määriteltävä kohtuulliset ja perustellut vaatimukset tasepalvelujen tarjonnalle; b) sallittava suunnittelualueen kulutuslaitosten, energianvarastointilaitosten ja voimalaitosten yhdistäminen tasepalvelujen tarjoamista varten 5 kohdan c alakohdassa tarkoitettuja ehtoja noudattaen; c) sallittava se, että kulutuslaitosten omistajista, kolmansista osapuolista, perinteisiä ja uusiutuvia energialähteitä käyttävien voimalaitosten omistajista ja energianvarastointiyksiköiden omistajista tulee tasepalvelun tarjoajia; d) vaadittava, että tasepalvelun tarjoajan jokainen tasesähkötarjous osoitetaan yhdelle tai useammalle tasevastaavalle 49 artiklan mukaisen tasepoikkeamakorjauksen laskennan mahdollistamiseksi.

Tasehallinnan suuntaviivojen artiklan 18(5) mukaan tasepalvelun tarjoajia koskeviin ehtoihin ja edellytyksiin on sisällyttävä a) 16 artiklan mukaiset säännöt prosessille, joka koskee hyväksymistä tasepalvelun tarjoajaksi; b) 32, 33 ja 34 artiklan

mukaiset tasehallintakapasiteetin hankintaa ja siirtoa koskevat säännöt, vaatimukset ja aikataulut; c) säännöt ja edellytykset, jotka koskevat suunnittelualueen kulutuslaitosten, energianvarastointilaitosten ja voimalaitosten yhdistämistä tasepalvelujen tarjoajaksi; d) niitä tietoja koskevat vaatimukset, jotka on annettava liittäville siirtoverkonhaltijalle ja tarvittaessa reservejä liittäville jakeluverkonhaltijalle esivalintaprosessin ja tasehallintamarkkinoiden toiminnan aikana; e) säännöt ja edellytykset, jotka koskevat tasepalvelun tarjoajan jokaisen tasesähkötarjouksen osoittamista yhdelle tai useammalle tasevastaavalle 4 kohdan d alakohdan mukaisesti; f) niitä tietoja koskevat vaatimukset, jotka on annettava liittäville siirtoverkonhaltijalle ja tarvittaessa reservejä liittäville jakeluverkonhaltijalle tasepalvelujen tarjonnan arvioimiseksi asetuksen (EU) 2017/1485 154 artiklan 1 kohdan, 154 artiklan 8 kohdan, 158 artiklan 1 kohdan e alakohdan, 158 artiklan 4 kohdan b alakohdan, 161 artiklan 1 kohdan f alakohdan ja 161 artiklan 4 kohdan b alakohdan mukaisesti; g) paikanmääritys kullekin standardituotteelle ja erityistuotteelle ottaen huomioon 5 kohdan c alakohta; h) säännöt sen tasesähkön määrän määrittämiseksi, joka on selvitettävä tasepalvelun tarjoajan kanssa 45 artiklan mukaisesti; i) V osaston 2 ja 5 luvun mukaisesti määritellyt tasepalvelun tarjoajien selvitystä koskevat säännöt; j) enimmäisaika, jonka kuluessa tasesähkön selvitys tasepalvelun tarjoajan kanssa on saatettava loppuun 45 artiklan mukaisesti kussakin taseselvitysjaksossa; k) seuraukset siinä tapauksessa, ettei tasepalvelun tarjoajaan sovellettavia ehtoja ja edellytyksiä noudateta.

Tasehallinnan suuntaviivojen artiklan 3 mukaan tämän asetuksen tavoitteena on a) edistää toimivaa kilpailua, syrjimättömyyttä ja läpinäkyvyyttä tasehallintamarkkinoilla; b) parantaa tasehallinnan tehokkuutta samoin kuin eurooppalaisten ja kansalaisten tasehallintamarkkinoiden tehokkuutta; c) yhdistää tasehallintamarkkinat ja edistää mahdollisuuksia tasehallintapalvelujen kauppaan ja parantaa samalla käyttövarmuutta; d) edistää Euroopan sähkönsiirtoverkon ja sähköalan tehokasta toimintaa ja kehittämistä pitkällä aikavälillä ja helpottaa samalla vuorokausimarkkinoiden, päivänsisäisten markkinoiden ja tasehallintamarkkinoiden tehokasta ja jatkuvaa toimintaa; e) varmistaa, että tasepalvelujen hankinta tapahtuu tasapuolisesti, objektiivisesti, läpinäkyvästi ja markkinapohjaisesti, siinä ei aiheuteta perusteettomia esteitä uusille tulokkaille ja se edistää tasehallintamarkkinoiden likviditeettiä ja ehkäisee samalla kohtuuttomia vääristymiä sähkön sisämarkkinoilla; f) helpottaa kysyntäjouaston osallistumista, mukaan lukien yhteenliittymät ja energian varastointi, ja varmistaa samalla, että ne kilpailevat tasapuolisesti muiden tasepalvelujen kanssa ja tarvittaessa toimivat itsenäisesti yhtä kulutuslaitosta palvellessaan; g) helpottaa uusiutuvien energialähteiden osallistumista ja tukea uusiutuviin energialähteisiin perustuvan tuotannon osuuden kasvattamista koskevan Euroopan unionin tavoitteen saavuttamista.

Sähkömarkkinalaki (588/2013)

Sähkömarkkinalain 45 §:n mukaan:

” Järjestelmävastaava kantaverkonhaltija vastaa Suomen sähköjärjestelmän teknisestä toimivuudesta ja käyttövarmuudesta sekä huolehtii valtakunnalliseen tasevastuuseen kuuluvista tehtävistä ja valtakunnallisesta taseselvityksestä tarkoituksenmukaisella ja sähkömarkkinoiden osapuolten kannalta tasapuolisella ja syrjimättömällä tavalla (järjestelmävastuu). Järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan tulee ylläpitää ja kehittää järjestelmävastuun piiriin kuuluvia toimintojaan ja

palveluitaan sekä ylläpitää, käyttää ja kehittää sähköverkkoaan ja muita järjestelmävastuun hoitamiseen tarvittavia laitteistojaan sekä yhteyksiä toisiin verkkoihin siten, että ne toimivat tehokkaasti ja että edellytykset tehokkaasti toimiville kansallisille ja alueellisille sähkömarkkinoille sekä Euroopan unionin sähkön sisämarkkinoille voidaan turvata.

Järjestelmävastaava kantaverkonhaltija voi asettaa järjestelmävastuun toteuttamiseksi tarpeellisia ehtoja sähkön siirtojärjestelmän sekä siihen liitettyjen voimalaitosten ja kuormien käyttämiselle. Ehtoja voidaan soveltaa yksittäistapauksissa sen jälkeen, kun Energiavirasto on ne vahvistanut sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 10 §:n mukaisesti. Vahvistettuja ehtoja voidaan soveltaa muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin määrää.”

Sähkömarkkinalain 46 §:n mukaan:

” Järjestelmävastaava kantaverkonhaltija vastaa koko ajan käynnissä olevasta sähköntuotannon ja -kulutuksen välisen hetkellisen tasapainon ylläpitämisestä vastuualueellaan (valtakunnallinen tasevastuu). Valtakunnalliseen tasevastuuseen sisältyvät kaikki sen hoitamisen edellyttämät toimenpiteet ja resurssit, jotka on toteutettava tai joiden käytettävyys on varmistettava kunkin taseselvitysjakson ajaksi.

Valtakunnallisen tasevastuun hoitamiseen tarvittavan sähkön hankintaehtojen sekä tasesähkön kauppaehtojen on oltava tasapuolisia ja syrjimättömiä sähkömarkkinoiden osapuolille, eikä niissä saa olla perusteettomia tai sähkökaupan kilpailua ilmeisesti rajoittavia ehtoja. Ehdossa on kuitenkin otettava huomioon sähköjärjestelmän toimintavarmuudesta ja tehokkuudesta johtuvat vaatimukset. Ehtojen on lisäksi tarjottava verkon käyttäjille asianmukaisia kannustimia sähkön syötön ja oton tasapainottamiseksi.

Tasesähkön hinnoittelun on oltava kohtuullista.”

Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta (2013/590, jäljempänä myös valvontalaki)

Valvontalain 10 §:n mukaan Energiaviraston tulee päätöksellään (*vahvistuspäätös*) vahvistaa verkonhaltijan, järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan ja järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan sekä nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksen haltijan noudatettaviksi seuraavat palvelujen ehdot ja palvelujen hinnoittelua koskevat menetelmät ennen niiden käyttöönottamista:

6) järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan ja järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan järjestelmävastuun piiriin kuuluvien palvelujen ehdot sekä menetelmät palveluista perittävien maksujen määrittämiseksi.

Perustelut

Fingrid toimitti Energiavirastolle 15.3.2022 vahvistettavaksi ehtokokonaisuuden, johon muun ohella sisältyi muutosehdotus voimassa oleviin manuaalisen taajuuden palautusreservin (mFRR) ehtojen tasesähkön hintakaton enimmäis- ja vähimmäishinnat. Energiavirasto vahvistaa tällä päätöksellä vain manuaalisen taajuudenpalautusreservin teknisen hintarajan.

Energiavirasto käsittelee muut samaan aikaan vahvistettavaksi esitetyt muutosehdotukset myöhemmin annettavissa päätöksissä.

Energiavirasto on 29.9.2021 päätöksellään poistanut tasesähkön hintakaton 5000 €/MWh sähkömarkkina-asetuksen 10(1) artiklan perusteella sekä antanut 12 kuukautta aikaa toteuttaa hintakaton poistamisen vaatimat tekniset toimenpiteet.

Fingrid on 15.3.2022 toimittamassaan ehdotuksessaan ehdottanut säätösähkömarkkinoiden säätötarjouksen tekniseksi hintarajaksi enimmäishinnaksi 10 000 €/MWh ja vähimmäishinnaksi -10 000 €/MWh.

Energiaviraston on pyytänyt lisäselvityspyynnössään 28.6.2022, mitkä ovat perustelut tasesähkön teknisen hintarajan tasoksi +/- 10 000 €/MWh ja miksi se poikkeaa ACER päätöksestä (03/2022), jossa tasesähkön tekniseksi hintarajoiksi on asetettu määräajaksi +/- 15 000 €/MWh. Vastauksessaan Fingrid perustelee ehdottamaansa tasoa siirtymävaiheen teknisellä hintarajalla, joka nousee yhteiseurooppalaisille markkinapaikoille liityttäessä ACER:n 03/2022 tasolle, tekemällään yhteispohjoismaisella selvitystyöllä hintarajan tasosta, harvinaisilla korkeilla säätöhinoilla pohjoismaissa, maailmapoliittisella tilanteella sekä sidosryhmien yksipuolisella kannatuksella säilyttää tasesähkömarkkinalla kattohinta.

Energiavirasto on tutustunut Fingridin ehdotukseen uudeksi hintarajaksi sekä sen esittämiin perusteluihin.

Sähkön sisämarkkina-asetuksen (2019/943) artiklan 10(1) mukaan sähkön tukkuhinnalla ei saa olla ylä- eikä alarajaa. Tätä säännöstä sovelletaan muun muassa tarjousten tekemiseen ja selvitykseen kaikilla aikaväleillä, ja se koskee myös tasesähkön hintoja ja tasepoikkeamahintoja. Tämä ei kuitenkaan vaikuta teknisiin hintarajoihin, joita voidaan soveltaa tasehallinnan aikavälillä sekä vuorokautisilla ja päivänsisäisillä aikaväleillä 2 kohdan mukaisesti.

Sisämarkkina-asetuksen artiklan 10(2) mukaan nimitetyt sähkömarkkinaoperaattorit voivat soveltaa yhdenmukaistettuja rajoja enimmäis- ja vähimmäiselvityshintoihin vuorokautisilla ja päivänsisäisillä aikaväleillä. Näiden rajojen on oltava riittävän korkeita, jotta ne eivät tarpeettomasti rajoita kauppaa, ne on yhdenmukaistettava sisämarkkinoilla, ja niissä on otettava huomioon toimittamatta jääneen sähkön enimmäisarvo. Nimitettyjen markkinaoperaattoreiden on otettava käyttöön avoin mekanismi tarjousten teknisten rajojen mukauttamiseksi automaattisesti hyvissä ajoin, jos on odotettavissa, että asetetut rajat saavutetaan. Mukautettuja korkeampia rajoja sovelletaan siihen saakka, että tämän mekanismin mukaiset lisäkorotukset ovat tarpeen.

Jäsenvaltioita välittömästi velvoittavan sääntelyn lähtökohtana on edellä ilmenevin tavoin sähkön hinnan markkinaehtoinen määräytyminen ilman hinnan vapaata muodostusta rajoittavia hintarajoja. Sääntely sallii kuitenkin tietyin edellytyksin teknisten hintarajojen käytön. Sääntelyn salliman mahdollisen teknisenkin hintarajan tulee lähtökohtaisesti olla sellainen, ettei se muodostu hinnanmuodostuksen rajoitukseksi.

Fingrid on ehdottanut uusiksi säätösähkömarkkinan hintarajoiksi +/- 10 000 €/MWh. Ehdotuksen mukaan päivänsisäisten markkinoiden hintarajojen

muuttuessa säätötarjouksen enimmäis- ja vähimmäishinnat asetetaan samaksi kuin päivänsisäisten markkinoiden hintarajat.

Fingrid perustelee ehdottamaansa teknisen hintarajan tasoa siirtymävaiheen teknisellä hintarajalla, joka nousee yhteiseurooppalaisille markkinapaikoille liityttäessä ACER:n päätöksessä 03/2022 esitetylle tasolle (+/- 15 000 €/MWh), tekemällään yhteispohjoismaisella selvitystyöllä hintarajan tasosta, jossa on huomioitu toimittaja jääneen sähkön arvo (VoLL), harvinaisilla korkeilla säätöhinoilla pohjoismaissa, maailmapoliittisella tilanteella sekä sidosryhmien yksipuolisella kannatuksella säilyttää tasesähkö-markkinalla kattohinta.

Energiavirasto toteaa, ettei sääntelyssä sinänsä ole sidottu hintarajan määrittelyä Fingridin esittämiin seikkoihin, mutta toisaalta se ei myöskään edellytä, että hintarajan tulisi olla ennen eurooppalaisille tasehallintamarkkinoille liittymistä täysin yhdenmukainen niillä käytössä olevien hintarajojen kanssa. Energiavirasto katsoo ehdotetun hintarajan olevan tasolla, joka ei käytettävissä olevan markkinatiedon mukaan näytä rajoittavan vapaata hinnanmuodostusta säätösähkömarkkinalla eikä se ole myöskään tasolla, joka olisi päivänsisäisellä markkinalla sovellettavaa enimmäishintaa alhaisempi, jolloin se tosiasiallisesti rajoittaisi tasesähkömarkkinaa. Fingridin ehdottamaan hintarajaan sisältyy myös sääntelyn edellyttämä automaattinen korotusmekanismi, joka varmistaa sen, ettei hintaraja myöskään muodostu sellaiseksi tulevaisuudessa.

Edellä mainituista syistä Energiavirasto katsoo, että Fingridin ehdotus uusiksi säätösähkömarkkinoiden vähimmäis- ja enimmäishintarajoista ja siihen kytkeytyvästä korotusmekanismista on hyväksyttävissä. Ehdotuksen voidaan katsoa olevan yhteensopiva myös tasehallinnan suuntaviivojen tasehallinnan ehdoille asettamien vaatimusten kanssa. Samalla Fingridin voidaan katsoa täyttäneen ehdotuksellaan velvoittavan sääntelyn vaatimukset tavalla, joka tekee tarpeettomaksi saattaa loppuun Energiaviraston päätöksessään dnro 2945/433/2020 asettaman veloitteen toimeenpanna säätösähkömarkkinan hintakaton poistamisen edellyttämät tekniset käytännön toimet viimeistään 12 kuukauden kuluttua päätöksen antamisesta eli 29.9.2022 mennessä.

Fingrid on ehdottanut, että uusi tekninen hintaraja otettaisiin käyttöön 1.11.2022. Perusteena päivämäärälle Fingrid on muun ohessa viitannut, että aikataulu mahdollistaa uuden hintarajan käyttöönoton yhteispohjoismaisesti. Energiavirasto pitää yhteispohjoismaista lähestymistä hyvänä tavoitteena ja vahvistaa kyseisen ehdon voimaan tulopäiväksi Fingridin ehdotuksen mukaisesti viimeistään 1.11.2022.

Sovelletut säännökset

Euroopan neuvoston ja parlamentin asetus (EU) 2019/943 sähkön sisämarkkinoista artikla 10

Komission asetuksen (EU)2017/2195 sähköjärjestelmän tasehallintaa koskevista suuntaviivoista artikkelit 3 §, 5 §, 10 §, 14 § ja 18 §

Sähkömarkkinalaki (588/2013) 45 §, 46 §

Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta (590/2013) 10 §, 36 § ja 38 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhakua koskeva ohjeistus liitteenä.

Liitteet	Liite 1 - Valitusosoitus Markkinaoikeuteen Liite 2 - Ehdot ja edellytykset manuaalisen taajuuden palautusreservin (mFRR) toimittajalle
Jakelu	Fingrid Oyj

VALITUSOSOITUS

Valitusoikeus hallintopäätöksestä

Energiaviraston antamaan hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) säädetään. Valituskelpoisella hallintopäätöksellä tarkoitetaan päätöstä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.

Hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään.

Valitusviranomainen

Valitusviranomainen Energiaviraston päätökseen on markkinaoikeus.

Valituksen tekeminen ja valitusaika

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Jos tiedoksianto on toimitettu tavallisena tiedoksiantona postitse kirjeellä vastaanottajalle, katsotaan hänen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Mikäli päätös annetaan hakijalle tiedoksi sähköisenä viestinä, päätös katsotaan annetuksi tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Jos päätös on postitettu saantitodistusta vastaan, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksiantopäivää ei oteta lukuun.

Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä. Viranomaisen tietoon asian katsotaan tulleen kirjeen saapumispäivänä.

Kun valituksen tekemisen määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Valituksen tekemisestä säädetään lisäksi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003). Määräaikojen laskemisesta säädetään säädettyjen määräaikain laskemisesta annetussa laissa (150/1930).

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- vaatimusten perustelut; sekä
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä tuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi tuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimuspäätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta; sekä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.
- asiamiestä käytettäessä valtakirja, sen mukaan kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä säädetään.

Valituskirjelmän toimittaminen valitusviranomaiselle

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa markkinaoikeuteen, jonka osoite on:

**Sörnäistenkatu 1
00580 HELSINKI**

faksi: 029 56 43314

sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi

Valituskirjelmä voidaan toimittaa valitusviranomaiselle myös postitse.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kun valituskirjelmä toimitetaan hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta, liitteet voi toimittaa skannattuna asiointipalvelussa tai kirjeitse. Kirjeitse toimitettaessa mainitse asiasta asiointipalvelun Viesti-kentässä.

Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksu 2120 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Fingrid Oyj

Ehdot ja edellytykset manuaalisen
taajuuden palautusreservin (mFRR)
toimittajalle

26.4.2022

26.4.2022

Sisällysluettelo

1	Johdanto	3
2	Määritelmät	3
3	Reservien hankinta	5
4	Reservitoimittajalle asetetut vaatimukset	5
5	Reservikohteelle asetettavat vaatimukset	5
6	Reserviresurssien aggregointi	6
7	Säätösähkömarkkinoiden säännöt	6
7.1	Säätötarjousten syöttö	6
7.2	Tarjousten käsittely	7
8	Säätökapasiteettimarkkinoiden säännöt	8
8.1	Tarjoussäännöt	8
8.2	Tarjousten käsittely	9
9	Säätökapasiteettisopimuksilla hankitun säätökapasiteetin säännöt	9
9.1	Tarjoussäännöt	9
9.2	Tarjousten käsittely	9
10	Reservien ylläpidon raportointi ja seuranta	9
10.1	Reaaliaikatiedot	9
10.2	Reservitoimittajan raportointi tasevastaavalle.....	10
11	Energiäkäsittely	10
12	Maksut	10
12.1	Energiamaksu Säätösähkömarkkinoilla.....	10
12.2	Kapasiteettikorvaus Säätökapasiteettimarkkinoilla	11
12.2.1	Sanktio Säätökapasiteettitarjouksen poistamisesta	12
12.2.2	Lepoajan vaikutus	12
12.3	Säätökapasiteettisopimuksen mukainen Kapasiteettikorvaus.....	12
12.3.1	Sanktio Säätökapasiteettitarjouksen poistamisesta	13
12.3.2	Lepoajan vaikutus	14
12.4	Arvonlisävero sekä muut välilliset verot ja maksut.....	14
13	Ehtojen rikkominen	14
13.1	Sanktio.....	14
13.2	Reservitoimittajan tilapäinen reservimarkkinoilta poissulkeminen.....	14
13.3	Sopimuksen purku	14

26.4.2022

1 Johdanto

Tämä asiakirja määrittelee Euroopan Komission sähköjärjestelmän tasehallintaa koskevista suuntaviivoista antaman asetuksen (Guideline on Electricity Balancing, COMMISSION REGULATION (EU) 2017/2195, Tasehallinnan suuntaviivat, jäljempänä EBGL) mukaisesti Fingrid Oyj:n (jäljempänä Fingrid) ehdot ja edellytykset sähköjärjestelmän tasapainottamiseksi tarvittavien reservipalvelujen tarjoajille (jäljempänä Reservitoimittaja).

Taajuuden palautusreservit (Frequency Restoration Reserve, FRR) ovat reservejä, joiden tarkoituksena on palauttaa taajuus 50,0 Hz:n nimellisarvoon ja vapauttaa aktivoituneet Taajuuden vakautusreservit (Frequency Containment Reserve, FCR). Taajuuden palautusreservit jaetaan kahteen reservituotteeseen, Automaattiseen taajuudenhallintareserviin (aFRR) ja Manuaaliseen taajuuden palautusreserviin (mFRR).

Tämän asiakirjan sisältämiä Manuaalisen taajuuden palautusreservin (mFRR) hankintaan ja ylläpitoon liittyviä ehtoja ja edellytyksiä sovelletaan Reservitoimittajan osallistuessa Säättö-sähkö- ja Säättökapasiteettimarkkinoille sekä tarjouskilpailuihin säättökapasiteetin hankinnasta Säättökapasiteettisopimuksilla.

2 Määritelmät

Tässä asiakirjassa käytetään seuraavia määritelmiä:

Automaattinen taajuudenhallintareservi (aFRR) on keskitetysti ohjattu automaattisesti aktivoituva Taajuuden palautusreservi, jonka tarkoituksena on sähköjärjestelmän taajuuden palauttaminen nimellistaajuuteen ja taajuudensäättöalueen tehotasapainon palauttaminen suunniteltuun arvoon.

Elektroninen tilaus tarkoittaa sitä, että Fingrid tilaa Reservitoimittajan Säättö-sähkömarkkinoille jättämän Säättötarjouksen lähettämällä tästä sanoman Reservitoimittajalle.

Energiamaksulla tarkoitetaan reservin aktivoitumisesta maksettavaa korvausta.

Erikoissäädöllä tarkoitetaan säätöä, joka tilataan muuhun tarpeeseen kuin tasehallintaa varten.

Kapasiteettikorvauksella tarkoitetaan korvausta, jonka Fingrid maksaa Reservitoimittajalle reservin ylläpidosta.

Kapasiteettitarjouksella tarkoitetaan Reservitoimittajan Säättökapasiteettimarkkinoiden kilpailutukseen jättämää tarjousta.

Manuaalinen taajuuden palautusreservi (mFRR) on manuaalisesti aktivoituva Taajuuden palautusreservi, jonka tarkoituksena on sähköjärjestelmän taajuuden palauttaminen nimellistaajuuteen ja taajuudensäättöalueen tehotasapainon palauttaminen suunniteltuun arvoon.

Marginaalihinta –periaatteella tarkoitetaan hinnoitteluperiaatetta, jossa kalleimman hyväksytyyn tarjoukseen hinta määrittää hinnan kaikille hyväksytyille tarjouksille.

26.4.2022

Pay as bid –periaatteella tarkoitetaan hinnoitteluperiaatetta, jossa kunkin hyväksytyyn tarjouksen hinta määräytyy tarjouksen mukaan.

Päivänsisäisillä markkinoilla (intra-day markkinat) tarkoitetaan sähkön markkinapaikkaa, jolla käydään kauppaa kyseiselle vuorokaudelle myytävästä ja ostettavasta sähköstä.

Reservikohteella tarkoitetaan kokonaisuutta, joka täyttää reservin tarjoamista koskevat vaatimukset. Reservikohde voi koostua useasta tai yhdestä Reserviresurssista.

Reserviresurssilla tarkoitetaan yksittäistä säätökykyistä resurssia; voimalaitosta, kulutuskohdetta tai sähkövarastoa.

Säätökapasiteettimarkkinoilla tarkoitetaan Fingridin ylläpitämiä viikoittaisia kapasiteettimarkkinoita, joilta Fingrid hankkii Manuaalista taajuudenpalautusreserviä (mFRR).

Säätökapasiteettisopimuksella tarkoitetaan Fingridin ja Reservitoimittajan välistä pidempikestoista sopimusta mFRR säätökapasiteetin tarjoamisesta.

Säätökapasiteettitarjouksella tarkoitetaan Reservitoimittajan Säätösähkömarkkinoille tekemää, Säätökapasiteettimarkkinoiden tai Säätökapasiteettisopimuksen mukaista Säättotarjousta, ellei erikseen tekstissä ole rajattu koskemaan näistä vain toista.

Säättöobjektitunnuksella (Regulating Object, RO) tarkoitetaan taseselvityksessä käytettävää tunnusta, josta käy ilmi reservitarjoukseen liittyvä tasetieto.

Säätösähkömarkkinasopimuksella tarkoitetaan Fingridin ja Reservitoimittajan välistä sopimusta, joka oikeuttaa osallistumaan Säätösähkö- ja Säätökapasiteettimarkkinoille.

Säätösähkömarkkinoilla tarkoitetaan Fingridin ylläpitämiä energiamarkkinoita, joilta Fingrid hankkii manuaalista taajuudenpalautusreserviä (mFRR).

Säättotarjouksella tarkoitetaan Reservitoimittajan Säätösähkömarkkinoiden sääntöjen mukaisesti tekemää tarjousta Säätösähkömarkkinoille.

Taajuuden palautusreservillä (Frequency Restoration Reserve, FRR) tarkoitetaan reserviä, joka on käytettävissä sähköjärjestelmän taajuuden palauttamiseksi nimellistaajuuteen ja taajuudensäätöalueen tehotasapainon palauttamiseksi suunniteltuun arvoon.

Taajuuden vakautusreservillä (Frequency Containment Reserve, FCR) tarkoitetaan reserviä, joka on käytettävissä taajuuden vakauttamiseen sähkön tuotannon ja kulutuksen epätasapainotilanteissa.

Tasepalvelun tarjoajalla (Balancing Service Provider, BSP) tarkoitetaan markkinaosapuolta, jonka reservejä tarjoavat yksiköt tai reservejä tarjoavat ryhmät pystyvät tarjoamaan tasepalveluja siirtoverkonhaltijoille. Tässä dokumentissa *Reservitoimittaja*.

26.4.2022

Tasesähköllä tarkoitetaan Tasepalvelun tarjoajan tarjoamaa sähköenergiaa, jota siirtoverkonhaltijat käyttävät verkon tasapainottamiseen. Tässä dokumentissa *Säätöenergia*.

Vuorokausimarkkinoilla (day ahead –markkinat) tarkoitetaan sähkön markkinapaikkaa, jolla käydään kauppaa seuraavalle vuorokaudelle myytävästä ja ostettavasta sähköstä.

3 Reservien hankinta

Reservit hankitaan Euroopan Komission sähköjärjestelmän käyttöä koskevista suuntaviivoista antaman asetuksen (Guideline on System Operation, COMMISSION REGULATION (EU) 2017/1485, Käytön suuntaviivat, jäljempänä SOGL) artiklan 157 mukaisesti. Manuaalisen taajuuden palautusreservin ylläpitovelvoitteet määritetään Pohjoismaiden siirtoverkonhaltijoiden kesken SOGL:n 157 artiklan nojalla.

Fingrid tilaa Säättö-sähkömarkkinoilta Manuaalista taajuuden palautusreserviä sähkön tuotannon ja kulutuksen tasapainottamiseksi. Fingrid käyttää Säättökapasiteettisopimuksilla ja Säättökapasiteettimarkkinoilta hankittavaa säättökapasiteettia varmistamaan, että kulloinkin on käytössä riittävästi Taajuuden palautusreserviä tuotannon ja kulutuksen välisen tehotasapainon ylläpitämiseksi.

4 Reservitoimittajalle asetetut vaatimukset

Reservitoimittajaksi voi tulla osapuoli, jolla on käytettävissä kohdan 5 mukaiset vaatimukset täyttävä tai täyttäviä Reservikohteita.

Reservitoimittajan tulee tehdä Säättö-sähkömarkkinasopimus Fingridin kanssa ennen osallistumista Säättö-sähkö- ja Säättökapasiteettimarkkinoille. Säättökapasiteettisopimukset tehdään erillisen tarjouskilpailun perusteella.

Osallistuakseen Säättö-sähkö- ja Säättökapasiteettimarkkinoilla sekä Säättökapasiteettisopimusten tarjouskilpailuihin Reservitoimittajan tulee olla Reserviresurssin omistaja tai toimia joko avoimena toimittajana tai tasevastaavana Reserviresurssille. Reservitoimittajalla tulee olla Reserviresurssin omistajan suostumus Säättö-sähkömarkkinasopimuksen tai Säättökapasiteettisopimuksen mukaisesta reservikäytöstä. Reservitoimittajan tulee Fingridin erillisestä pyynnöstä toimittaa Reserviresurssin omistajan suostumus Fingridille.

Reservitoimittajan tai tämän valtuuttaman edustajan on oltava Fingridin tavoitettavissa vähintään niiden tuntien aikana, joille Reservitoimittaja on jättänyt säätötarjouksia.

5 Reservikohteelle asetettavat vaatimukset

Reservitoimittajan tulee osoittaa SOGL artiklan 159 perusteella Fingridin julkaiseman *Manuaalisen taajuuden palautusreservien (mFRR) teknisten vaatimusten todentaminen ja hyväksyttämisen prosessi* -dokumentin mukaisesti suoritetuilla säätökokeilla, että reserviksi ilmoitettu Reservikohde täyttää vaaditut säätöominaisuudet.

26.4.2022

Reservikohteen tulee sijaita Fingridin järjestelmävastuualueella¹.

Reservikohteen säädön tulee olla toteutettavissa täyteen tehoonsa 15 minuutin kuluessa tilauksesta. Sääto on voitava toteuttaa tarjotulla teholla koko käyttötunnin ajan. Säädön vähimmäistilaus on 1 minuutti. Säätosähkömarkkinoilla tehtävät kaupat perustuvat fyysiseen säätöön.

Säätokapasiteettimarkkinoille ja Säätokapasiteettisopimusten kilpailutukseen tarjottavan Reservikohteen tulee olla lisäksi elektronisesti tilattavissa ja kyettävä vähintään kolmen tunnin yhtämittaiseen aktivointiin. Tilauksen jälkeen Reservikohteelle on sallittu lepoaika, joka on edellisen aktivoinnin kestoinen, mutta vähintään kolme tuntia ja enintään kuusi tuntia.

6 Reserviresurssien aggregointi

Reserviresursseja voi aggregoida seuraavin ehdoin:

- aggregoitujen Reserviresurssien tulee sijaita samalla säätöalueella² (etelä / pohjoinen)
- aggregoitujen Reserviresurssien tulee olla saman tasevastaavan taseessa

Poikkeuksena näihin sääntöihin eri säätöalueilla sijaitsevia Reserviresursseja voi aggregoida, jos säätötarjouksen vähimmäiskapasiteetti ei muutoin täytyisi säätöalueella.

Säättötarjous sisältää Reservikohteen nimen kautta Säättöobjektitunnuksen (RO-tunnus), jolla Säättötarjous osoitetaan tietylle taseelle ja säätöalueelle. Säätosähkömarkkinoilla voi muodostaa yhteis-RO-tunnuksen. Säätosähkömarkkinoilla käytettävän RO-tunnuksen ei tarvitse olla tuotantomuotokohtainen eikä voimalaitoskohtainen. Saman taseen samalla säätöalueella sijaitsevia Reserviresursseja voi näin ollen aggregoida muodostamalla niille yhden RO-tunnuksen, joka sisältää aggregoitavat Reserviresurssit.

Jos samaan Säättötarjoukseen aggregoidaan Reserviresursseja eri säätöalueilta tai osuutta osuusvoimalaitoksesta, tulee Säättötarjouksessa eritellä tehomäärät säätöaluekohtaisiksi osatarjouksiksi käyttäen eri RO-tunnuksia. Aggregoidut osatarjoukset yhdistetään toisiinsa aggregointiyhdistelmänumerolla (1-10).

7 Säätosähkömarkkinoiden säännöt

7.1 Säättötarjousten syöttö

Säättötarjoukset annetaan Fingridin sähköiseen reservikaupankäyntijärjestelmään (Vaksi web) erillisen *Fingridin reservikaupankäynti ja tiedonvaihto* -ohjeen mukaisesti.

¹ Suomi pois lukien Ahvenanmaan itsehallintoalue.

² Leveyspiiri 64 jakaa Suomen eteläiseen ja pohjoiseen säätöalueeseen.

26.4.2022

Säätötarjouksia voi jättää aikaisintaan 31 vuorokautta ennen tarjouksen kohteena olevaa käyttötuntia. Reservitoimittaja voi muuttaa ja peruuttaa Säätötarjouksia 45 minuuttiin asti ennen kulloisenkin käyttötunnin alkua, minkä jälkeen ne muuttuvat sitoviksi. Fingrid voi halutessaan pyytää Reservitoimittajalta lisää Säätötarjouksia myös tämän jälkeen.

Säätötarjouksen tulee sisältää seuraavat tiedot Reservikohteesta:

- teho (MW), erikseen ylös- ja alassäätötarjoukset
- hinta, erikseen ylös- ja alassäätötarjoukselle (€/MWh)
- Reservikohteen nimi³
- reservitieto, jos Säätötarjous on tehoreservitarjous tai varavoimatarjous
- aggregointiyhdistelmännumero (1-10), jos Säätötarjoukseen yhdistetään eri RO-tunnuksia
- tunti (EET) aikaa.

Samasta Reservikohteesta voi jättää useampia Säätötarjouksia. Puutteellista Säätötarjousta ei huomioida Säättösähkömarkkinoilla.

Yhden Säätötarjouksen vähimmäiskapasiteetti on 5 MW. Säätötarjoukset annetaan 1 MW:n tarkkuudella.

Jos säätötarjous voidaan aktivoida elektronisesti, Reservitoimittaja voi jättää yhden alle 5 MW:n ylös- ja alassäätötarjouksen kutakin käyttötuntia kohden. Tällöin säätötarjouksen vähimmäiskapasiteetti on 1 MW.

Säätötarjouksen enimmäishinta on 10 000 €/MWh ja vähimmäishinta on -10 000 €/MWh. Päivänsisäisten markkinoiden hintarajojen muuttuessa Säätötarjouksen enimmäis- ja vähimmäishinnat asetetaan samaksi kuin Päivänsisäisten markkinoiden hintarajat.

7.2 Tarjousten käsittely

Jokaista käyttötuntia varten Fingrid toimittaa Suomen Säätötarjoukset pohjoismaisille Säättösähkömarkkinoille, jossa muodostetaan pohjoismainen tarjouslista asettamalla ylös- ja alassäätötarjoukset järjestykseen periaatteella halvin Säätötarjous ensin ja alassäätötarjoukset periaatteella kallein Säätötarjous ensin.

Tasehallintaa ja taajuuden ylläpitoa varten Säätötarjoukset (pois lukien tehoreservi- ja varavoimatarjoukset) käytetään hintajärjestyksessä. Jos sähköjärjestelmän tilan

³ Reservikohteille määritetään Säättösähkömarkkinasopimuksessa nimet ja näihin liittyvät RO-tunnukset ja säätöalueet (etelä/pohjoinen), aggregoidun säätötarjouksen osatarjouksissa käytetään Reserviresurssien nimiä.

26.4.2022

tai tietojärjestelmäongelmien vuoksi Sääötötarjousta ei voida käyttää, valitaan pohjoismaiselta tarjouslistalta edullisin käytettävissä oleva Sääötötarjous.

Fingrid voi tilata Sääötötarjouksia myös erikoissääötöön. Erikoissäädöllä tarkoitetaan Fingridin Sääötösähkömarkkinoilla tilaamaa sääötöä, joka tilataan muusta syystä kuin tasehallinnan tarpeista. Fingrid käyttää tähän tarkoitukseen siirtotilanteen kannalta sopivia Sääötötarjouksia, ja niitä ei välttämättä käytetä hintajärjestyksessä.

8 Sääötökapasiteettimarkkinoiden säännöt

Fingrid hankkii Sääötökapasiteettimarkkinoilta sääötökapasiteettia viikoittaisella tarjouskilpailulla. Kunkin hankintajakson pituus on yksi CET-aikavyöhykkeen mukainen kalenteriviikko.

Tarjouskilpailun aikataulu on seuraava:

Päivä	Kello (EET)	Tapahtuma
D-4 (torstai)	12:00	Kapasiteettitarjoukset tulee olla jätetty
D-3 (perjantai)	12:00	Fingrid julkaisee hankintapäätöksen Sääötökapasiteettimarkkinoilta
D-1 (sunnuntai)	11:00	Sääötökapasiteettitarjoukset tulee jättää hankintajakson 1. päivälle
D (maanantai)	1:00	Hankintajakson 1. päivä alkaa

Sääötökapasiteettimarkkinoilla Reservitoimittaja sitoutuu tarjoamaan tarjouskilpailussa hyväksytyyn reservimäärän Sääötösähkömarkkinoille hankintajakson ajan, ja Fingrid maksaa tästä hyvästä Reservitoimittajalle Kapasiteettikorvausta.

8.1 Tarjoussäännöt

Yhden Kapasiteettitarjouksen enimmäiskapasiteetti on 50 MW ja vähimmäiskapasiteetti on 1 MW. Kapasiteettitarjoukset tulee jättää 1 MW:n tarkkuudella. Reservitoimittajan tulee erikseen ilmoittaa Kapasiteettitarjouksen yhteydessä, mikäli Kapasiteettitarjous tulee käsitellä jakamattomana.

Reservitoimittaja voi jättää useita Kapasiteettitarjouksia. Ne eivät saa olla linkitettyjä toisiinsa, ja kukin tarjous käsitellään erillisenä. Kapasiteettitarjouksen tulee sisältää seuraavat tiedot:

- tuote (ylös- tai alassääötökapasiteetti)
- kapasiteetti, vakio yhdelle viikolle (MW/viikko)
- Kapasiteettikorvaus, vakio yhdelle viikolle (€/MW/h)
- sääötöalue (etelä/pohjoinen).

Kapasiteettitarjoukset jätetään Fingridin sähköiseen reservikaupankäyntijärjestelmään (Vaksi web). Kapasiteettitarjousten jättäminen on käsitelty *Fingridin reservikaupankäynti ja tiedonvaihto* -ohjeessa.

26.4.2022

8.2 Tarjousten käsittely

Fingrid tekee hankintapäätöksen optimoiden edullista hankintakustannusta, huomioiden tarjouskilpailussa vastaanotettujen Kapasiteettitarjouksien hinnat ja kapasiteetit (MW) sekä Fingridin käytössä olevat vaihtoehtoiset Taajuuden palautusreservien hankintalähteet.

Jos Reservitoimittaja on edellyttänyt, että tarjous käsitellään jakamattomana, ei tarjouksia aina valita hintajärjestyksessä, vaan pyrkien Fingridille kokonaishankinnassa mahdollisimman edulliseen hankintakustannukseen. Kapasiteettitarjoukset, joilla on sama hinta ja kapasiteetti, käsitellään niiden saapumisjärjestyksessä.

9 Säättökapasiteettisopimuksilla hankitun säättökapasiteetin säännöt

Fingrid voi hankkia säättökapasiteettia Säättökapasiteettisopimuksilla tarjouskilpailulla, jonka Fingrid järjestää tarvittaessa. Tarjouskilpailun järjestämisestä ilmoitetaan Fingridin internetsivuilla ja tarjouskilpailussa tarjousten jättämiseen on aikaa vähintään kuukausi. Tarjouskilpailussa määritetään hankittava tuote (ylös- tai alassäättökapasiteetti).

Reservitoimittaja, jolla on voimassa oleva Säättökapasiteettisopimus, sitoutuu tarjoamaan säättökapasiteettia Säättösähkömarkkinoille sopimuskauden ajan.

9.1 Tarjoussäännöt

Tarjouksen tulee sisältää seuraavat tiedot:

- kapasiteetti, vakio sopimuskaudelle (MW)
- Kapasiteettikorvaus (€/MW/h)
- sopimuskausi
- aloitusvalmius (päivämäärä).

Yhden tarjouksen vähimmäiskapasiteetti on 5 MW. Tarjoaja voi jättää useita tarjouksia. Tarjoukset tulee jättää 1 MW:n tarkkuudella.

9.2 Tarjousten käsittely

Hankittava säättökapasiteetti päätetään pyrkien Fingridille Taajuuden palautusreservien kokonaishankinnassa mahdollisimman edulliseen hankintakustannukseen.

10 Reservien ylläpidon raportointi ja seuranta

10.1 Reaaliaikatiedot

Reaaliaikatietojen perusteella Fingrid seuraa reservien aktivoitumista. Reservitoimittajan tulee kustannuksellaan toimittaa Reservikohteen pätötehomittaus tai muu reaaliaikainen tieto, jolla aktivointi voidaan todentaa. Reaaliaikaisessa tiedonvaihdossa

26.4.2022

noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa Fingridin julkaisemaa *Reaaliaikainen tiedonvaihto* –sovellusohjetta.

Reaaliaikaisen tiedonvaihdon päivitysväli saa olla enintään 60 sekuntia.

10.2 Reservitoimittajan raportointi tasevastaavalle

Mikäli Reservitoimittaja ei ole Reserviresurssin tasevastaava, tulee Reservitoimittajan ilmoittaa Reserviresurssin tasevastaavalle Reserviresurssin säätökäytöstä viimeistään, kun Säättösähkömarkkinasopimus tai Säättökapasiteettisopimus on tehty. Lisäksi Reservitoimittaja on velvollinen ilmoittamaan tilattujen säätöjen määrän tasevastaavalle.

11 Energiakäsittely

Säättökaupasta syntyy energian toimitusta Fingridin ja Reserviresurssin tasevastaavan välille. Tästä muodostuva tuntienergiamäärä lasketaan säätötehon ja käyttöajan tulona.

Säättökaupat vaikuttavat Reservitoimittajan tasevastaavan taseeseen, ja muodostuneet säätöenergiat otetaan automaattisesti huomioon Reservitoimittajan tasevastaavan taseselvityksessä. Fingrid ilmoittaa Säättöenergian määrän tasevastaavalle Fingridin ekstranet palvelussa käyttötunnin jälkeen ja viimeistään 13 vuorokauden kuluessa.

12 Maksut

12.1 Energiamaksu Säättösähkömarkkinoilla

Kun Fingrid tilaa Reservitoimittajalta ylössäädön Säättösähkömarkkinoilla, Fingrid maksaa Reservitoimittajalle ostamastaan säätösähköstä Energiamaksun, joka lasketaan kertomalla kullakin tunnilla Reservitoimittajalta tilattu energiämäärä kyseisen tunnin ylössäättöhinnalla. Ylössäättöhinta on kalleimman tilatun ylössäättötarjouksen hinta (Marginaalihinta-periaate), kuitenkin vähintään Vuorokausimarkkinoiden Suomen tarjousalueen hinta kyseiselle tunnille.

Kun Fingrid tilaa Reservitoimittajalta alassäädön Säättösähkömarkkinoilla, Fingrid veloittaa Reservitoimittajalta myymästään säätösähköstä energiamaksun, joka lasketaan kertomalla kullakin tunnilla Fingridin toimittama energiämäärä kyseisen tunnin alassäättöhinnalla. Alassäättöhinta on edullisimman tilatun alassäättötarjouksen hinta (Marginaalihinta-periaate), kuitenkin enintään Vuorokausimarkkinoiden Suomen tarjousalueen hinta kyseiselle tunnille.

Erikoissäädöt hinnoitellaan Säättötarjouksen mukaisesti (Pay as bid –periaate), kuitenkin niin, että hinta ylössäädölle, jota käytetään erikoissäätötarkoitukseen, on vähintään sama kuin kyseisen tunnin ylössäättöhinta. Vastaavasti hinta alassäädölle, jota käytetään erikoissäätötarkoitukseen, on enintään sama kuin kyseisen tunnin alassäättöhinta.

26.4.2022

Energiamaksu Säättökapasiteettitarjouksen tilauksesta määräytyy kuten muidenkin Säättötarjousten tilauksesta. Energiamaksut eivät vaikuta Reservitoimittajalle maksettavaan Kapasiteettikorvaukseen.

Jos Reservitoimittaja on Reserviresurssin tasevastaava, laskutus tapahtuu eSett Oy:n suorittaman tasesähkölaskutuksen yhteydessä. Muutoin Fingrid tai Fingridin palveluntarjoaja lähettää laskun Reservitoimittajalle viimeistään kuuden viikon kuluessa toimitushetkestä. Laskun eräpäivä on 14 vrk laskun päiväyksestä. Viivästyskorko on voimassa olevan korkolain mukainen. Jos Fingridin saatava ylittää 100 000 €, voi Fingrid lähettää laskun välittömästi.

Reservitoimittaja tekee laskua koskevat muistutukset tarvittaessa kirjallisesti. Fingrid tarkistaa laskun ja lähettää Reservitoimittajalle tarvittavan oikaisulaskun viivytyksettä. Muistutus ei vapauta Reservitoimittajaa maksuvelvollisuudesta eräpäivänä, ellei tapauskohtaisesti toisin sovita.

12.2 Kapasiteettikorvaus Säättökapasiteettimarkkinoilla

Kapasiteettikorvaus määräytyy kullekin Fingridin Säättökapasiteettimarkkinoiden tarjouskilpailussa hyväksymälle Kapasiteettitarjoukselle kalleimman hyväksytyin tarjouksen mukaisesti (Marginaalihinta-periaate), huomioiden alla kuvattu Kapasiteettikorvauksen tarkistusmenettely.

Fingrid tarkistaa Reservitoimittajalle maksettavan Kapasiteettikorvauksen 14 työpäivän kuluessa kunkin hankintajakson päättymisestä. Tarkistuksessa Fingrid huomioi Säättökapasiteettimarkkinoiden mukaisen Säättökapasiteettitarjouksen toteutuneen pysyvyyden kyseisen hankintajakson aikana ja kohdan 12.2.1 mukaan määräytyvät sanktiot.

Tarkistettu Kapasiteettikorvaus lasketaan seuraavasti:

$$\text{Kapasiteettikorvaus}_{\text{tarkistettu}} = \text{Kapasiteettikorvaus} * \text{pysyvyyskerroin} - \text{sanktiot}$$

Pysyvyys määritetään tuntikohtaisella tarkastelulla edellisenä vuorokautena klo 11:00 (EET) mennessä jätettyjen Säättökapasiteettitarjousten perusteella seuraavasti:

$$\text{pysyvyys}_{\text{tunti}} = \frac{\text{edellisvuorokautena klo 11:00 mennessä jätetty Säättökapasiteettitarjous (MW)}}{\text{Reservitoimittajan hyväksytyt Kapasiteettitarjous (MW)}}$$

Yhden tunnin osalta pysyvyys voi olla enintään 100 %. Mikäli Säättökapasiteettitarjousta ei ole jätetty edellisenä vuorokautena klo 11:00 (EET) mennessä, se on poistettu edellisvuorokauden klo 11:00 (EET) jälkeen tai Reservitoimittaja ei pysty toteuttamaan Fingridin pyytämää tilausta tarjouksensa mukaisesti, on pysyvyys kyseisen tunnin osalta 0 %. Mikäli Säättökapasiteettitarjouksen määrää on pienennetty edellisvuorokauden klo 11:00 jälkeen, määräytyy pysyvyys ylläpidetyn Säättökapasiteettitarjouksen mukaisesti. Esimerkkejä pysyvyyden määrittämisestä on esitetty näiden ehtojen ja edellytysten liitteessä 1.

Mikäli Reservitoimittajalla on myös Säättökapasiteettisopimus ja Reservitoimittaja on osallistunut Säättökapasiteettimarkkinoille, eikä ole ylläpitänyt tarkastusjaksolla sekä

26.4.2022

Säätökapasiteettisopimuksen että Säätökapasiteettimarkkinoiden mukaista Säätökapasiteettitarjousta täysmääräisesti, katsotaan pysyvyyden täyttyvän ensisijaisesti Säätökapasiteettisopimuksen mukaisella Säätökapasiteettitarjouksella ehtojen ja edellytysten liitteen 1 esimerkin 3 mukaisesti.

Pysyvyys koko hankintajaksolta on tuntikohtaisen tarkastelun keskiarvo, ja se määrää pysyvyyseroimen kahden desimaalin tarkkuudella lineaarisesti seuraavasti:

Pysyvyys	100 %	95 %	90 %	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %	55 %	50 %
Pysyvyysero	1	0,9	0,8	0,7	0,6	0,5	0,4	0,3	0,2	0,1	0

Tarkistettu Kapasiteettikorvaus voi olla negatiivinen, mikäli tarkistusjaksolta määräytyneet sanktiot ylittävät toteutuneen pysyvyyden perusteella määräytyvän Kapasiteettikorvauksen. Tällöin Reservitoimittaja maksaa Fingridille negatiivisen Kapasiteettikorvauksen mukaisen euromäärän.

Reservitoimittaja lähettää Fingridille laskun Fingridin ilmoituksen perusteella 14 päivän kuluessa Fingridin ilmoituksesta.

12.2.1 Sanktio Säätökapasiteettitarjouksen poistamisesta

Mikäli Reservitoimittaja poistaa Säätökapasiteettimarkkinoiden mukaisen Säätökapasiteettitarjouksen tai pienentää sitä edellispäivän klo 11:00 jälkeen, maksaa Reservitoimittaja Fingridille sanktion kyseisestä tarjousmäärästä, joka määritetään tuntikohtaisesti seuraavasti:

Sanktio = poistettu tai pienennetty tarjousmäärä x 10 x Kapasiteettikorvaus tunnilta tai

Sanktio = poistettu tai pienennetty tarjousmäärä x Vuorokausimarkkinoiden Suomen tarjousalueen hinta kyseiseltä tunnilta,

sanktiona sovelletaan sitä kumpi näistä suurempi.

12.2.2 Lepoajan vaikutus

Kohdan 5 mukaisen lepoajan ajalta Säätökapasiteettitarjouksen poistamisesta tai pienentämisestä ei aiheudu sanktiota, mutta ne vaikuttavat Säätökapasiteettitarjouksen pysyvyyden laskentaan.

12.3 Säätökapasiteettisopimuksen mukainen Kapasiteettikorvaus

Kapasiteettikorvaus määräytyy kullekin Fingridin tarjouskilpailussa hyväksymälle Kapasiteettitarjoukselle hyväksytyyn tarjouksen mukaisesti (Pay as bid -periaate), huomioiden alla kuvattu Kapasiteettikorvauksen tarkistusmenettely.

Fingrid tarkistaa Reservitoimittajalle maksettavan Kapasiteettikorvauksen kultakin CET- aikavyöhykkeen mukaiselta viikolta. Tarkistusjakso on viikko ja tarkistus tehdään kuukausittain. Tarkistuksessa Fingrid huomioi Säätökapasiteettisopimuksen

26.4.2022

mukaisen Säättökapasiteettitarjouksen toteutuneen pysyvyyden kyseisenä aikana ja kohdan 12.3.1 mukaan määräytyvät sanktiot.

Tarkistettu Kapasiteettikorvaus lasketaan seuraavasti:

$$\text{Kapasiteettikorvaus}_{\text{tarkistettu}} = \text{Kapasiteettikorvaus} * \text{pysyvyysskerroin} - \text{sanktiot}$$

Pysyvyys määritetään tuntikohtaisella tarkastelulla edellisviikon torstaina klo 12:00 (EET) mennessä jätettyjen Säättökapasiteettitarjousten perusteella seuraavasti:

$$\text{pysyvyys}_{\text{tunti}} = \frac{\text{Edellisviikon torstaina klo 12:00 mennessä jätetty Säättökapasiteettitarjous (MW)}}{\text{sopimusmäärä (MW)}}$$

Yhden tunnin osalta pysyvyys voi olla enintään 100 %. Mikäli Säättökapasiteettitarjousta ei ole jätetty edellisviikon torstaina klo 12:00 (EET) mennessä, se on poistettu edellisviikon torstain klo 12:00 jälkeen tai Reservitoimittaja ei pysty toteuttamaan Fingridin pyytämää tilausta tarjouksensa mukaisesti, on pysyvyys kyseisen tunnin osalta 0 %. Mikäli Säättökapasiteettitarjouksen määrää on pienennetty edellisviikon torstain klo 12:00 (EET) jälkeen, määräytyy pysyvyys ylläpidetyn Säättökapasiteettitarjouksen mukaisesti. Esimerkkejä pysyvyyden määrittämisestä on esitetty ehtojen ja edellytysten liitteessä 1.

Mikäli Reservitoimittajalta on hyväksytty useita erihintaisia tarjouksia, tarkistus tehdään tarjouskohtaisesti ja pysyvyyden katsotaan täyttyvän ensisijaisesti edullisemmista tarjouksista ehtojen ja edellytysten liitteen 1 esimerkin 6 mukaisesti.

Mikäli Reservitoimittaja on tarkistusjakson aikana osallistunut myös Säättökapasiteettimarkkinoille, eikä sekä Säättökapasiteettisopimuksen että Säättökapasiteettimarkkinoiden mukaista Säättökapasiteettitarjousta ole ylläpidetty täysmääräisesti, katsotaan pysyvyyden täyttyvän ensisijaisesti Säättökapasiteettisopimuksen mukaisella Säättökapasiteettitarjouksella ehtojen ja edellytysten liitteen 1 esimerkin 7 mukaisesti.

Pysyvyys koko tarkistusjaksolta on tuntikohtaisen tarkastelun keskiarvo, ja se määräytyy pysyvyysskerroimen kahden desimaalin tarkkuudella lineaarisesti seuraavasti:

Pysyvyys	100 %	95 %	90 %	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %	55 %	50 %
Pysyvyysskerroin	1	0,9	0,8	0,7	0,6	0,5	0,4	0,3	0,2	0,1	0

Tarkistettu Kapasiteettikorvaus voi olla negatiivinen, mikäli tarkistusjaksolta määräytyneet sanktiot ylittävät toteutuneen pysyvyyden perusteella määräytyvän Kapasiteettikorvauksen. Tällöin Reservitoimittaja maksaa Fingridille negatiivisen Kapasiteettikorvauksen mukaisen euromäärän.

Reservitoimittaja lähettää Fingridille laskun Fingridin ilmoituksen perusteella 14 päivän kuluessa Fingridin ilmoituksesta.

12.3.1 Sanktio Säättökapasiteettitarjouksen poistamisesta

Mikäli Reservitoimittaja poistaa Säättökapasiteettisopimuksen mukaisen Säättökapasiteettitarjouksen tai pienentää sitä edellisviikon torstain klo 12:00 jälkeen, maksaa

26.4.2022

Reservitoimittaja Fingridille sanktion kyseisestä tarjousmäärästä, joka määritetään tuntikohtaisesti seuraavasti:

Sanktio = poistettu tai pienennetty tarjousmäärä x 10 x Kapasiteettikorvaus tai

Sanktio = poistettu tai pienennetty tarjousmäärä x Vuorokausimarkkinoiden Suomen tarjousalueen hinta kyseiseltä tunnilta,

sanktiona sovelletaan sitä kumpi näistä suurempi.

12.3.2 Lepoajan vaikutus

Kohdan 5 mukaisen lepoajan ajalta Säättökapasiteettitarjouksen poistamisesta tai pienentämisestä ei aiheudu sanktiota, mutta ne vaikuttavat Säättökapasiteettitarjouksen pysyvyyden laskentaan.

12.4 Arvonlisävero sekä muut välilliset verot ja maksut

Tässä sopimuksessa mainittujen maksujen lisäksi Reservitoimittajan laskuihin lisätään kulloinkin voimassa oleva arvonlisävero sekä muut sopimukseen kohdistuvat verot ja viranomaisten määräämät maksut.

13 Ehtojen rikkominen

13.1 Sanktio

Reservitoimittaja maksaa Fingridille sanktion kohtien 12.2.1 ja 12.3.1 mukaisesti.

13.2 Reservitoimittajan tilapäinen reservimarkkinoilta poissulkeminen

Fingridillä on oikeus sulkea Reservitoimittaja tilapäisesti Säättösähkö- ja Säättökapasiteettimarkkinoilta, mikäli Reservitoimittaja epäonnistuu toistuvasti ilman hyväksyttävää syytä aktivoimaan Säättötarjouksensa Fingridin tilauksen mukaisesti tai on muutoin rikkonut tämän asiakirjan ehtoja Fingridin kirjallisesta huomautuksesta huolimatta.

Tilapäinen poissulkeminen on kestoaltaan yhdestä kolmeen kuukauteen rikkomuksen laadusta riippuen.

13.3 Sopimuksen purku

Jos sopimusrikkomus on olennainen, Fingridillä on oikeus purkaa Säättösähkömarkkinasopimus kyseisen sopimuksen mukaisesti tai Säättökapasiteettisopimus kyseisten sopimusten mukaisesti.

26.4.2022

Liite 1, Esimerkkejä pysyvyyden määrittämisestä

1. Tuntikohtaisen pysyvyyden määrittäminen Sääntökapasiteettimarkkinoilla

Reservitoimittajalta on hyväksytty 20 MW:n Kapasiteettitarjous.

	Sääntökapasiteettitarjoukset (MW)		Pysyvyys	Selite
	D-1 11:00 mennessä	45 min ennen käyttötuntia		
00-01	20	20	100 %	
01-02	30	30	100 %	Pysyvyys voi olla enintään 100 %
02-03	10	10	50 %	Tarjous 50 % hyväksytystä Kapasiteettitarjouksesta
03-04	20	0	0 %	Tarjous poistettu
04-05	20	10	50 %	Tarjousta on pienennetty

2. Pysyvyysskerroimen määrittäminen Sääntökapasiteettimarkkinoilla

Tuntikohtaisten pysyvyyksien keskiarvo viikon hankintajaksoilta on

- 90 %, pysyvyysskerroin on 0,80.
- 86 %, pysyvyysskerroin on 0,72.
- 74,5 %, pysyvyysskerroin on 0,49.
- 20 %, pysyvyysskerroin on 0.

3. Pysyvyyden määrittäminen Sääntökapasiteettimarkkinoilla, kun Reservitoimittajalla on voimassa Sääntökapasiteettisopimus

Reservitoimittajan Sääntökapasiteettisopimuksen mukainen sopimusmäärä on 10 MW. Lisäksi Reservitoimittajalta on hyväksytty 10 MW Sääntökapasiteettimarkkinoille.

	Sääntökapasiteettitarjoukset yhteensä (MW)	Sääntökapasiteettisopimuksen pysyvyys	Sääntökapasiteettimarkkinoilla hyväksytyn tarjouksen pysyvyys
00-01	20	100 %	100 %
01-02	15	100 %	50 %
02-03	10	100 %	0 %
03-04	0	0 %	0 %

26.4.2022

4. Säätökapasiteettisopimuksen tuntikohtaisen pysyvyyden määrittäminen

Reservitoimittajan sopimusmäärä on 20 MW.

Säätökapasiteettitarjoukset (MW)		Pysyvyys	Selite
W-1 torstai 12:00 mennessä	45 min ennen käyttötuntia		
00-01	20	20	100 %
01-02	30	30	100 % Pysyvyys voi olla enintään 100 %
02-03	10	10	50 % Tarjous 50 % sopimusmäärästä
03-04	20	0	0 % Tarjous poistettu
04-05	20	10	50 % Tarjousta on pienennetty

5. Säätökapasiteettisopimuksen pysyvyysharjoituksen määrittäminen

Tuntikohtaisten pysyvyyksien keskiarvo viikon tarkistusjaksolta on

- 90 %, pysyvyysharjoitus on 0,80.
- 86 %, pysyvyysharjoitus on 0,72.
- 74,5 %, pysyvyysharjoitus on 0,49.
- 20 %, pysyvyysharjoitus on 0.

6. Säätökapasiteettisopimuksen pysyvyyden määrittäminen, kun Reservitoimittajalta on hyväksytty useita erihintaisia tarjouksia

Reservitoimittajalta on hyväksytty seuraavat tarjoukset:

- Tarjous 1: 10 MW 1 €/MW/h
- Tarjous 2: 10 MW 2 €/MW/h

Säätökapasiteettitarjoukset yhteensä (MW)	Tarjouksen 1 pysyvyys	Tarjouksen 2 pysyvyys
00-01	20	100 %
01-02	15	100 %
02-03	10	100 %
03-04	0	0 %

26.4.2022

7. Säätökapasiteettisopimuksen pysyvyyden määrittäminen, kun Reservitoimittaja on osallistunut myös Säätökapasiteettimarkkinoilla tarkistusjakson aikana

Reservitoimittajan Säätökapasiteettisopimuksen mukainen sopimusmäärä on 10 MW. Lisäksi Reservitoimittajalta on hyväksytty 10 MW Säätökapasiteettimarkkinoille tarkistusjakson aikana.

	Säätökapasiteettitarjoukset yhteensä (MW)	Säätökapasiteettisopimuksen mukaisen Säätökapasiteettitarjouksen pysyvyys	Säätökapasiteettimarkkinoilla hyväksytyn Säätökapasiteettitarjouksen pysyvyys
00-01	20	100 %	100 %
01-02	15	100 %	50 %
02-03	10	100 %	0 %
03-04	0	0 %	0 %